

شهید باقری در محضر رهبر انقلاب

گفت‌وگوی «جوان» با نویسنده کتاب «آذر خش گمنام»

زندگی جهادی سرلشکر شهید محمود باقری، فرمانده موشکی نیروی هوافضای سپاه

فرماندهی که جنگ را با ایمان پیش می‌برد

علیرضا محمدی

شهید محمود باقری ر کن آبادی، فرمانده موشکی نیروی هوافضای سپاه از گمنام‌ترین سرداران و فرماندهانی است که در تجاوز تحمیلی ۱۲روزه رژیم صهیونیستی و آمریکا به کنشورمان، در بامداد ۲۳خرداد به شهادت رسید. شهید باقری از رزمندگان دوران دفاع مقدس بود که از همان زمان با شهید طهرانی مقدم همراه شد و بعدها به فرماندهی موشکی نیروی هوافضای سپاه رسید و در این جایگاه، چند عملیات مهم چون حمله به پایگاه عین‌الاسد آمریکا در عراق و عملیات وعده صادق ۱و ۲ را انجام داد. در گفت‌وگویی که با کاوه، نویسنده کتاب آذر خش گمنام (زندگینامه سرلشکر شهید محمود باقری) داشتیم، سعی کردیم تا گامی ولو کوچک در معرفی بیشتر این شهید گرانقدر برداریم که در عین گمنامی، خدمات ارزنده‌ای ارائه داده بود.

یگان موشکی سپاه از دل دفاع مقدس شکل گرفته بود. شهید محمود باقری از چه زمانی به این یگان ورود کرده بود؟

همانطور که شما هم اشاره کردید، جرقه‌های حضور شهید باقری در هوافضای سپاه از دوران دفاع مقدس شکل گرفت. در زمان جنگ شهرهایی مثل اندیمشک و ذرفول زیر بمباران دشمن بی‌دفاع مانده بودند و رزمندگانی مثل شهید باقری شاهد مظلومیت مردم این شهرها بودند. در آن روزها به دلیل تقویت نیروی هوایی و ارتش بعث عراق و تحریم‌هایی که به کشورمان اعمال می‌شد، ما توان پاسخ مناسب به دشمن در بمباران شهرهایمان را نداشتیم؛ از همان روزها فکر ایجاد یک نیروی موشکی قوی که توان مقابله با دشمن را داشته باشد در ذهن افرادی چون محمود باقری که از شاگردان شهید حسن طهرانی مقدم بود، شکل گرفت. در همین خصوص یکی از مهندسان قدیمی یگان موشکی سپاه تعریف می‌کرد: یک روز پس از بمباران یکی از شهرهای جنوبی کشورمان، برای بررسی لاشه موشک دشمن به منطقه رفتیم. سردار باقری که یک رزمنده جوانی بود، کنار ویرانه خانه یکی از اهالی ایستاده بود، یک دختر بچه با چشم‌های گریان نزدیک شد و به ایشان گفت: شما می‌توانید خانه ما را بسازید؟ شهید باقری نتوانست در آن لحظه پاسخ آن دختر بچه را بدهد، اشک در چشم‌هایش جمع شد و از آن محل رفتیم. همان شب ایشان مارا جمع کرد و گفت: ما نمی‌توانیم خانه‌های ویران شده را بسازیم، ولی می‌توانیم کاری کنیم که دیگر هیچ خانه‌ای در ایران ویران نشود. این یک وظیفه‌ای است که برعهده ما قرار دارد.

اشاره کردید شهید باقری از شاگردان شهید طهرانی مقدم بودند، بنابراین آشنایی و هم‌زمانی آنها به دوران دفاع مقدس برمی‌گردد؟

بله همینطور است. در واقع شهید باقری از پیشکوتان یگان موشکی سپاه بودند که از دوران جنگ با شهید طهرانی مقدم همراه شده بودند. اتفاقاً حاج حسن طهرانی مقدم یک تعبیر و گفته زیبایی در خصوص شهید محمود باقری داشتند. ایشان یکبار گفته بودند: وقتی محمود برای اولین بار به یگان ما آمده بود، یک جوان ساکت، جدی با نگاه نافذ بود. از او چند سؤال فنی پرسیدم که خیلی خوب جواب داد. اما چیزی که من را بیشتر جذب کرد، نگاه نافذش بود...

یک بخشی از کتاب آمده که شعار شهید باقری در خصوص تولید موشک‌ها این بود «ما خودمان

شهید باقری در یکی از سخنرانی‌هایش گفته بود: اینجا که ایستاده‌ایم نه یک تونل بلکه بطن یک ملت است. این موشک‌ها نه آهن و آلیاژ که غیرت فشرده تاریخ این سرزمین هستند. هر قطعه‌ای که می‌سازید و هر خط کدی که می‌نویسید، بدانید پاسخی است به اشک آن مادر شهیدی که فرزندش زیر آوار مانده است. پس در کار تان خطا نکنید

پس از گفت‌وگو با ناصر کاوه در خصوص سردار شهید محمود باقری، ایشان درخواست کردند، یادی نیز از «سردار شهید محمد جعفری» جانشین سردار باقری در معاونت موشکی هوافضای سپاه کنیم. سردار جعفری از رزمندگان دوران دفاع مقدس بود که پس از اتمام جنگ تحصیلی در هوافضای سپاه مشغول شد و در این وادی بسیار خوش درخشید. بسیاری از موشک‌های سپاه ماحصل زحمات و تلاش‌های این شهید گرانقدر بود.

رزمنده نوجوان

در زندگینامه شهید جعفری آمده است که متولد سال ۱۳۴۵ بود و از ۱۳، ۱۴ سالگی به جبهه‌های دفاع مقدس رفته بود. این شهید که از اهالی منطقه اردهال کاشان بود، پس از شهادت نیز پیکرش به همراه پیکر همسر شهیدش در آستان علی بن باقر(ع) در اردهال دفن شد.

شهادت ایشان منتشر شده است. ایشان گفته بود: برادران! اینجا که ایستاده‌ایم نه یک تونل بلکه بطن یک ملت است. این موشک‌ها نه آهن و آلیاژ که غیرت فشرده تاریخ این سرزمین هستند. هر قطعه‌ای که می‌سازید و هر خط کدی که می‌نویسید، بدانید پاسخی است به اشک آن مادر شهیدی که فرزندش زیر آوار مانده است. پس در کار تان خطا نکنید. اینجادقت یک وظیفه فنی نیست، یک تکلیف شرعی است.

جایی خواندم که ایشان حدود ۱۵سال فرمانده موشکی هوافضای سپاه بودند. بنابراین خیلی از عملیات‌های بزرگ موشکی ایران زیر نظر شهید باقری فرماندهی و اجرا شده بودند؟

بله، حمله به پایگاه عین‌الاسد آمریکا در عراق یکی از این موارد است. یا عملیات وعده صادق یک و دو که در دوره فرماندهی این شهید گرانقدر انجام شدند. متأسفانه ایشان در روز ۲۳خرداد و در ساعات اولیه حملات دشمن به شهادت رسیدند و در عملیات وعده صادق ۳ نبودند، ولی چنان نظم و ترتیبی در یگان‌شان ایجاد کرده بودند که در نبود فرمانده نیز موشک‌های ما تنها چند ساعت پس از حملات دشمن، به سمت سرزمین‌های اشغالی رفتند و جمعا عملیات وعده صادق ۳ در ۲۲ موج انجام گرفت. اتفاقاً یک خاطره از عملیات حمله به پایگاه عین‌الاسد به نقل یکی از هم‌زمان‌هایشان وجود دارد که در کتاب زندگینامه ایشان «آذر خش گمنام» هم آورده‌ایم. ایشان گفته بود شب حمله به عین‌الاسد سردار حاجی‌زاده دستورات را با قاطعیت صادر می‌کرد، ولی شهید باقری با نگاه‌های نافذی که داشت در سکوت عجیبی فرو رفته بود. این راوی می‌گوید وقتی اولین موشک شلیک شد، همگی الله‌اکبر گفتیم. اما شهید باقری زیر لب ذکر می‌رازمزه می‌کرد. بعدها فهمیدیم ای‌الت‌الکسی می‌خواند. ایشان جنگ را با ایمان پیش می‌برد.

شهید باقری فرمانده یگان موشکی سپاه بود اما چطور می‌شود از ایشان به عنوان یک فرمانده گمنام یاد می‌شود؟

ایشان یک چهره رسانه‌ای نبود. همیشه سعی می‌کرد در گمنامی کارش را انجام بدهد. در واقع اجازه می‌داد که

شهید محمد جعفری، جانشین معاونت موشکی سپاه

«کوه تجربه» از نوجوانی رزمنده بود

یعنی زمان شهادتش، یکی از فرماندهان تعیین‌کننده نیروی هوافضای سپاه شده بود و در چند دهه جهادش، لفظه‌ای میدان مبارزه را ترک نکرد. فیهیمه جعفری، دختر کوچک شهید جعفری در خصوص خاطرات پدرش گفته است: «جنگ عراق علیه ایران که شروع شد، بابا بر خلاف بعضی هم‌سن و سالانش، در خانه مشکلی برای رفتن به جبهه نداشت؛ چون پدر بزرگم خودش یکی از انقلابیون فعال بود و در مبارزات علیه رژیم پهلوی، مجروح و جانباز هم شده بود. عموی آن دورانی که مدام در جبهه‌ها بود، از طرف سپاه یک موتور برای پدر بزرگم برده بودند اما ایشان آن را پس فرستاده و گفته بود: من پسرمر را برای این چیزها به جبهه نفرستادم».

ایشان و توانایی‌هایش حساس بود. باقری فرماندهی بود که سعی می‌کرد به جای هر حرفی عمل کند. استراتژی و دیدگاه‌های خاص خودش را هم داشت. اهل غرور نبود و دشمن را دست نمی‌نمی‌گرفت. در کتاب هم آمده که در یکی از جلسات، یکی از فرماندهان با غرور از قدرت ایران سخن گفته بود. شهید باقری پس از صحبت‌های ایشان گفته بود: غرور آفت قدرت است. دشمن را نباید حقیر بشماریم. ما باید آنقدر قوی شویم که دشمن حتی در محاسبات ذهنی‌اش هم گزینه جنگ با ما را خط بزند. قدرت ما برای ایجاد صلح است نه جنگ افروزی.

اشاره کردید شهید باقری در خصوص روند تولید یا گسترش موشک‌ها استراتژی خاصی را دنبال می‌کرد. استراتژی ایشان چه بود؟

شهید باقری روی دقت موشک‌ها توجه خاصی داشت. در خصوص مؤلفه «دقت» مقام معظم رهبری نیز تأکید داشتند باید موشک‌ها دقت زیادی داشته باشند و به مردم عادی لطمه نزنند. بر همین اساس شهید باقری هم در یک جایی گفته بودند: «قدرت ما در کشتار یک مردم نیست. ما مثل دشمنان‌مان عمل نمی‌کنیم. قدرت ما در این است که از فاصله ۲هزار کیلومتری یک ساختمان

اندیشه شهید محمود باقری بر «بازدارندگی فعال»، دقت در هدف‌گیری، گمنامی راهبردی، خودکفایی، وایمان به عنوان سوخت اصلی قدرت متمرکز بود. او معتقد بود قدرت باید دشمن را از فکر حمله بازدارد. جمیع خصوصیات که شهید باقری داشت باعث شد تا دشمنم روی ترور ایشان حساس‌تر شود. نهایتاً حاج محمود باقری در بامداد ۲۳خرداد ۱۴۰۴ به همراه سردار حاجی‌زاده به شهادت رسید

قدرت موشک‌ها حرف‌شان را در صحنه عمل بزنند. همین گمنامی هم باعث شده بود، سرویس‌های اطلاعاتی دشمن ایشان را به عنوان یکی از اهداف اصلی‌شان در نظر بگیرند. شهید باقری سال‌ها قبل از شهادت از سوی آمریکا تحریم شده بود. این موضوع نشان می‌دهد دشمن چقدر روی

شهید باقری در محضر رهبر انقلاب

جدول	
طراح:علیرضا سجادی فر ■ شماره ۲۳۷۸	

۱	۵	۲	۸
۸	۳	۱	۲
۶		۹	
	۸	۵	
۴	۹	۳	
	۷	۹	
	۳	۱	
۵	۲	۴	۳
۱			

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری قرار دهید که در هر ردیف، ستون و مربع‌های کوچک سه در سه فقط یک بار به کارروند

جدول کلمات متقاطع

■ پاسخ جدول شماره ۲۳۷۷

۶	۵	۸	۷	۱	۳	۲
۱	۷	۸	۵	۳	۶	۴
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱	۵	۸	۴
۲	۴	۱	۵	۸	۷	۳
۴	۳	۷	۱	۵	۸	۶
۸	۶	۷	۱	۵	۳	۲
۵	۳	۷	۱	۸	۶	۴
۷	۱	۸	۶	۵	۳	۲
۳	۶	۷	۱			